

АТЕЇСТИЧНІ ЗНАННЯ—В МАСИ

Цікавим життям живуть студенти нашого інституту. Добре вчать, працюють, чудово відпочивають. А особливо люблять приймати гостей у своїх гуртожитках. Це вже стало традицією.

Ось так було і цього разу в студентському гуртожитку № 2, де відбувся вечір на тему: «Наука, релігія, космос». Затишна лекційна переповнена. Не вистачає навіть стільців, тому хлопці і дівчата сплять біля вікон, в коридорі. А вже до студентів завітали бажаючі гості — члени кафедри наукового атеїзму.

Ця кафедра з початку навчального року організувала ряд цікавих заходів. Зробила колективний виїзд у підшефний радгосп «Дунаківський» Бориспільського району, де провела вечір запитань і відповідей.

У Радянському районі члени кафедри ведуть школу лекторів атеїзму, а слухачі школи не обмежуються одними лише заняттями. Набуті знання вони застосовують і в індивідуальній роботі з віруючими. Так, нещодавно в клубі будинкоуправління № 401 кафедрою було організовано цикл лекцій під загальною назвою «Атеїстичні п'ятниці».

27 листопада відбулася чергова лекція доцента Є. Сандакової на тему «Незвичайні небесні явища». Лекція супроводилась демонструванням кольорових діапозитивів.

Днями на запрошення інститутської групи товариства «Знання» та кафедри наукового атеїзму перед викладачами і студентами виступив з лекцією «Релігія і деякі соціальні проблеми сучасності» ленинградський вчений, колишній професор Ленінградської духовної академії О. Осипов. Присутні прослухали цікаву і змістовну розповідь про так званий екуменічний церковний рух, про пристосування католицької церкви до сучасних умов класової боротьби трудящих.

Ось чому з нетерпінням чекали студенти гостей в гуртожитку.

Вступним словом вечір відкривав завідуючий кафедрою наукового атеїзму Б. Лобовик. Своєю розповіддю Борис Олександрович ілюструє прикладами з життя. Кандидат філософських наук Л. Ситенко розповів про непримиренність науки і релігії, показав, посилаючись на конкретні дані, що релігія невірною, перевернуто тлумачить відкритий наукою другий закон термодинаміки і висуває теорію теплової «смерті всесвіту».

Сподобався присутнім і виступ працівника Київського планетарію Г. Назарчук. Вона виступила з темою: «Світ навколо нас». Студенти з великим інтересом слухали розповідь про будову Галактики, давали запитання.

М. ГУМЕНЮК.

ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА РЕКТОРАТУ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ імені О. М. ГОРЬКОГО

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Рік видання 9-й.

№ 31 (274)

ЧЕТВЕР

10

ГРУДНЯ

1964 року

Ціна 1 коп.

ПРО САМОСТІЙНІСТЬ СТУДЕНТА В НАВЧАННІ

Самостійність людини є однією з важливіших передумов її продуктивної і творчої діяльності. Особливо важливу роль відіграє самостійність у праці вчителя. Воно необхідна йому для того, щоб постійно поновлювати свої знання без сторонніх нагадувань і спонувань, щоб творчо використовувати знання для справи навчання і виховання дітей, щоб своєю самостійністю збуджувати і розвивати цю важливу якість особистості у своїх вихованців.

Характерною особливістю самостійності людини у праці і навчанні є здатність до дій з власної ініціативи, з власних внутрішніх побуджень, а не лише під впливом і ініціативи або за вимогою інших. Ознаками самостійності є активність розумової діяльності, уміння критично підходити до справи, особливо до власних дій і вчинків, планування своєї діяльності і контроль за виконанням своїх обов'язків і запланованих справ. Психологічною передумовою самостійності є свідоме ставлення до обов'язків, розуміння завдань, наявність кращих якостей волі, наперед самовладання.

Самостійність у навчанні є основою не лише глибокого засвоєння знань, а й, головне, успішного розвитку людини. Той, хто самостійно навчається, творчо засвоює знання. Така людина розуміє те, що вивчає, виявляє ініціативу і наполегливість при слуханні лекцій і виконанні практичних завдань, при опрацюванні підручників і іншої рекомендованої літератури. Не задовольняючись офіційними програмами і підручниками, вона сама ставить перед собою нові навчальні завдання, шукає знання, опрацьовуючи додаткову літературу. Саме таке навчання властиве тим, хто навчається у вищих школах, студентам.

Студент — духовно зріла особа. Розвитком своїх пізнавальних, волевих і характерологічних якостей він стоїть на такому рівні, що здатний оволодівати вищими навчальними самостійно, лише під загальним керівництвом викладачів вищого навчального закладу. Студентів не личить навчатися так, як навчаються у середній школі — під щоденним наглядом, контролем і спонукуванням своїх учителів. Студент здатний самостійно розбиратися в знаннях, уміє контролювати себе в засвоєнні знань, володіє часом, тобто розумно чергує свою працю, дозволяє і спочинок, а зна-

чить він і повинен виявляти самостійність у навчанні. Доказом того, що студент може і повинен виявляти максимум самостійності у навчанні, є успіхи у навчанні кращих наших студентів, особливо тих, що сполучають навчання з працею — студентів вечірніх, загальнонаукових і заочних факультетів.

Працювати самостійно — нелегко. Необхідно постійно самому перемагати труднощі, боротися з різноманітними спокусами, що відволікають від самостійного виконання учбових завдань і гальмують ініціативу, потрібно в усьому володіти собою. Але так буває лише на початку. Той, хто виробить у собі здатність і вміння бути самостійним у праці і навчанні, потім не відчуває цих труднощів. Звичка самостійно навчатися стає потребою такої людини.

Але здатність самостійно навчатися сама собою не з'являється. Її треба виробити в собі. Тільки в результаті тривалого самоспонукування до навчання і виявлення ініціативи у засвоєнні знань виробляється звичка самостійно навчатися.

Самостійність у навчанні необхідно виявляти і на лекціях, і під час практичних занять, і при виконанні курсових робіт, і особливо в опрацюванні лекційного матеріалу, в підготовці до занять та іспитів.

Лекційний матеріал буде зрозумілим і засвоєним студентом лише при умові його активності на лекції. Активність студента повинна виявлятися не в тому, щоб механічно слово в слово записувати зміст лекцій, а в тому, щоб усвідомити систему подавання на лекції знань, виділити і зрозуміти істотне в лекції, знайти місце для нових знань серед раніше засвоєних, усвідомити їх практичне значення. Для цього студент повинен співдіяти з лектором, стежачи за кожною його думкою, за доведеннями, за логікою змісту лекції. Ліше таке слухання сприяє складанню змістовних конспектів лекцій. Зміст лекцій необхідно опрацювати у найближчий час, краще в той же день, коли вона відбулася, ні в якому разі не відкладаючи цього надалі. Опрацьовуючи лекцію, потрібно розшифрувати зроблені на лекції записи, уточнити незрозумілі місця, нові поняття, терміни, вдаючись для цього

до підручника, до словників. Якщо цього не зробити, зміст лекцій легко забудеться, а тому час, витрачений на лекцію, буде марно згаяний. Опрацювання кожної лекції сприяє успішному слуханню наступних лекцій, встановлюється зв'язок між їх змістом, знання завоюються в певній системі. Таке навчання завжди буде продуктивним і економічним.

Семінарські і практичні заняття успішно проходять тоді, коли студент глибоко усвідомлює зміст лекцій і теми цих занять та опрацьовану рекомендовану літературу. Деякі студенти, готуючись до семінарських або практичних занять,

обмежуються тим, що складають конспект рекомендованої літератури (а менш сумлінні студенти — просто переписують чужі конспекти і видають їх за свої). Цього для глибоких знань, а особливо користування чужими конспектами, зовсім недостатньо. Студент повинен самостійно проаналізувати вивчене, намітити план відповіді по кожному питанню, самостійно підібрати приклади, а не користуватися тими, що наводяться в підручнику, чи тими, що наводив викладач, активно, напам'ять повторити своїми словами зміст матеріалу. Так опрацьований матеріал стає міцним надбанням і ніколи не забувається.

(Закінчення в наступному номері).
Д. НИКОЛЕНКО.

Багато уваги приділяє Лідія Олександрівна Біяєнко практичним заняттям з студентами третього

курсу мовно-літературного факультету. А вже незабаром стажистська практика в школах. Ось і зараз Л. Біяєнко уважно слідкує за розбором речення, який виконує студент В. Петренко.

Зустріч з Лермонтовим

Здавалось, що юного обличчя торкнеться приємна посмішка, і Михайло Лермонтов звернеться до своїх нащадків з привітанням, розповість їм про себе, про свою боротьбу, а слова його проникнуть в серце кожного присутнього на вечорі. Ніби не В. Войтушенко розповідала про життя Лермонтова, а сам поет викладав свою душу людям.

І ось сам поет, вихоплений з темноти промінням світла, велично постав на сцені і читає гнівний рядки свого вірша «Смерть поета». Майстерно виконав цей номер студент мовно-літературного

факультету Юрій Лучинський. Цікавою і різноманітною була програма вечора. Номери художнього читання творів вдало поєднувалися з виступами студентів, які виконували пісні на слова поета. Успішно виступили в окремих номерах студенти О. Кокойло, З. Білоус, О. Герб, Б. П'ятигорський, Л. Дацева.

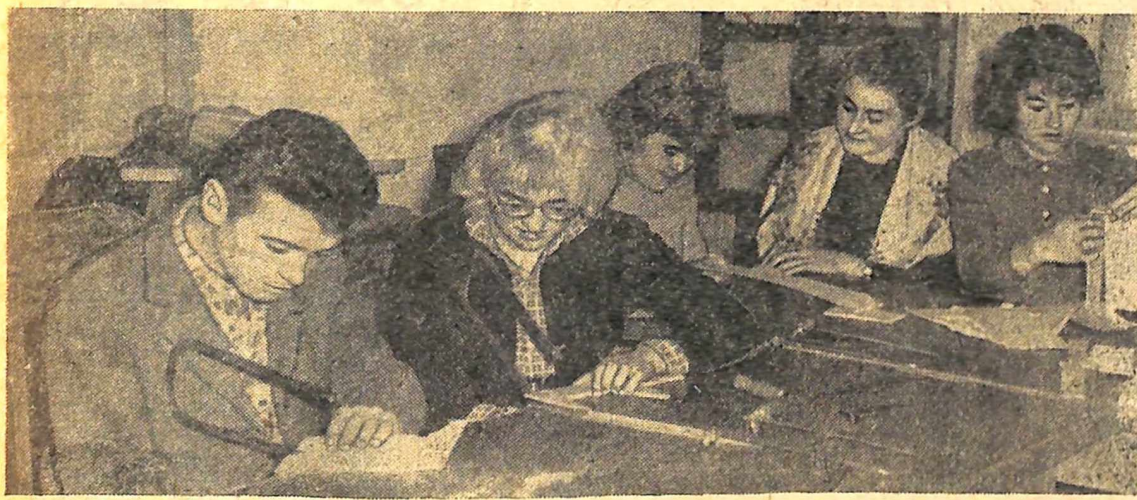
Заслужують на увагу змістовний виступ жіночого квінтету під керівництвом викладача музики О. Чеботарьової, а також виконаний студентом В. Летою переклади віршів Лермонтова.

П. СМІТЮХ.

М. Ю. ЛЕРМОНТОВ

БАТЬКІВЩИНА

Люблю Вітчизну я, лиш дивною любов'ю,
Її не переможе розсуд мій.
Не слава, змішана із кров'ю,
Ні повний гордості визнання супокій,
Ні давнини нечіткі сподівання
Не зродять у мені пасивного чекання.
Та я люблю — й за що, не знаю сам —
Її полів безмежне коливання,
Розливи рік весною, як моря;
Між селами шляхом люблю трясисті на возі,
Повільно зорячи у темряві нічній,
Стрічати тут і там, уже від сну в знеможі,
Убогих вікон трепетні вогні,
Люблю димки багать на живіт,
В степу нічліг — за возом віз,
І на горбку у жовтій ниві
Подружжя двох сумних беріз.
З чуттям, не для усіх знайомим,
Я бачу зведені хліба,
Селянську стріху із соломі,
І різьбу віконниць голубих.
І в свято вечором зористим
Дивитись ніч усю б хотів
На танок з тупотом і свистом
Підпалих знатно мужиків.
Переклад В. ЛЕТИ, студента 5 курсу.

На фото: Анатолій Романченко, Лідія Ковальова, Лідія Кузнецова, Рая Мішура та Валентина Цепель під час практичних занять в робочій кімнаті.

Фото Ю. Кабанченка.

Студенти другого курсу дефектологічного факультету набувають практичних навичок у моделюванні, випилюванні по дереву. Це їм згодиться в майбутній роботі з дітьми.

До Дня Конституції

Цими днями в гуртожитку № 2 відбувся вечір, присвячений Дню Конституції. З словом про Радянську Конституцію виступив голова студради, студент 3 курсу мовно-

літературного факультету Микола Пискун.

Силами студентів гуртожитку був даний концерт. Голосом соловейка розлилася пісня з кінофільму «Чорноморочка», яку виконала

Віра Куреня. Олександр Кокойло проспівав пісню «И мы в то время будем жить», В. Уриаський під акомпанемент гітари виконав ряд пісень на теми студентського життя. Присутні оплесками зустріли появу на естраді студента 3 курсу Б. П'ятигорського, який розповів про свій перший виступ по радіо.

Студенти П. Шербак і М. Сухомлин виконали кілька частівок на теми студентського життя, навчання. Потім виступили поети-початківці М. Гуменюк, Н. Чепурна, В. Якименко.

Хороший відпочинок організували студенти мовно-літературного факультету.

На фото: зверху — виступають М. Очеретяний і В. Куреня, внизу — розповідає Б. П'ятигорський.

ПО СТОРІНКАХ СТИНГАЗЕТ

ЩО ПЛИВЕ ПІД „ВІТРИЛАМИ“?

Кожен факультет інституту має свою газету-стітнівку. А мовники-літератори не з тих. Вони не обмежилися одним соромливо-скромним «Радянським літератором». Порадилися ото філологи-співці поміж себе і порішили випустити спеціальний літдодаток, промовисто охрестивши його «Вітрилами». Орган цей — хоч не висока, а все ж трибуна. Трибуна молоді, яку прийнято називати обдарованою творчо. За капітана взяла Василя Чухліба — авторитетного, досвідченого літературного вовка.

І от розгойдуються вітрильця під безхмарним склепінням рідного вузлу, набиратимуть сил для зверхень прядущих. Але оскільки надійна сіль інститутських стін обіцяє статичний штиль, то і вітрила не дуже квапляться поринувти в своєму романтику творчих мандрівок. Іх цілком влаштовує рожева бухточка біля ходу на літфак, чи то пак в мовно-літературну гавань. Не мариться їм океана велич. Проте потенціальна їх скромність не заважає їм бути непоміченими на літературному обрії.

Що ж пливе під нашими «Вітрилами»? Що несуть вони довірливому, як серце десятикласниці, читачеві? Давайте завітаємо на причал, де кінчує якби останній, найсвіжіший номер «Вітрил».

Забігаючи наперед, признаємося: трюми там не особливо глибокі. Отже, опустимося і подивимося, що там: цінний вантаж чи звичайнісінький прозаїчний баласт, основна функція якого утримувати рівновагу на поверхні літературної пристойності.

Спереду, на грудях каравели, прив'язав свого вірша-галетука моряк п'ятого року служби О. Боровко. Називається вірш «Жовтнев». Йдеться в ньому про святковий парад, про пряму ленінську путь, про юнацькі поривання. Все ніби гаразд, та є і непорозуміння. Чому сонячна ленінська путь лише обгороджена, а не благородна, як це є в дійсності. І чому «добра глибокі корені в серцях, як правди корені у нас в землі»?

Добре враження від ліричних мініатюр Боровка; є цікаві, поетичні знахідки.

Гарненька мініатюра і про Дніпро, та зле, що «вцепили ми йому на груди яскраві ордени вогнів». Оце «вцепили» дійсно вцеплене в справжній ліризм патетичного настрою твору. Та й «коріння» тем, як для мініатюри, забагато. І добра глибокі корені, і правди корені, і цей же таки Дніпро вірєся корінням синім...

Викінчений, заземлений, зігрітий любов'ю до людини вірш вдавля М. Климчукові Прижильгусе єдиний рядок — життя людське рахуєм літама». Варта уваги балада Г. Кириченка про соняшник.

А ось початок вірша В. Бабича «Раздумье»: Молодость пройдет — это понятно. Ей на смену — мудрости года. Смяются безоблачные пятна. Самой жизни является цвета.

Що молодість пройде — зрозуміло; що на зміну їй прийдуть (а не пройдуть, як видно з вірша) мудрості роки — теж з натяжкою зрозуміло; а от, що «смяются безоблачные пятна, самой жизни является цвета» — хоч убий, «не понятно». Утнув Бабич і поему... на один рядок: «Почему, почему холодны твои юные губы?». Оце і весь «шедевр». Помістили б його

у відділі гумору — півбиди, а так доводиться відповідати на проблему проблемою: «Ой чому, ой чому ти не маєш здорового глузду?» — пропонуючи отаке духовне Істиво. Ліричний же герой з поезії «Грузчик» Бабича чомусь пізнає життєві «дзи», а не азби, як вимагають того норми орфопії. По всьому видно, що «салага» Вітька Бабич зарекомендував себе недисциплінованим членом поетичної команди.

Говорачи одверто, сірвувату, недоліплени скульптуру виставив напоказ і Андрій Зиль в поезії «Скульптор». Дізнаємося, що «скульптор» слий давно» вигворіє мрамурову статую вождя І як це йому, незрячому зодчому, вдається? Є там і прямі недоречності у змалюванні образу Леніна. А «Етюд» — це вінегрет найваго

„МОЖЕТ ПОЗДНО, НО ЭТО НЕ ГРЕХ“

Хороший вірш, надрукований у газеті, приваблює читачів і приносить їй неабиякий успіх. Справжня поезія залишається жити на сторінках блокнотів і в пам'яті багатьох людей. Редколегія стітнівки фізико-математичного факультету в листопадовому номері представила двох початкуючих поетів — О. Цукерман і А. Розенвасер. Факт сам по собі похвальний. А щодо самої поезії? Ось тут уже думка перевищає в інший бік.

О. Цукерман пише про вечірні метро. Всі вони (метро) здаються авторіві схожими «до странности»:

Те же скамейки для ожидающих, Тоннели такие же точно.

И тот же свет, синевой мерцающий, Светит и днем и ночью.

Не схожі лише станції. Цікаво, чим саме? А ось чим — у Ленінграді, наприклад, «если захочешь название станции «Невская» услышать можно». Правда ж, яка не схожість?! Бо в Києві, «если и захочешь», то не почуєш назви такої станції.

Тішимо себе думкою, що далі автор все ж порадує нас цікавою поетичною знахідкою. Але О. Цукерман вирішує разом з метро звертатися на поверхню, їй почи

нає здаватися, що вона йде по ленінградських проспектах і вулицях. Ось в чому річ! Нарешті стає зрозуміло — ленінградські станції метро відрізняються від інших тим, що над ними є вулиці, подібних яким немає ніде. І після десятих строк такої плутанини — висновок:

О Ленинграде мы столько знаем, Что слов даже вовсе не надо.

Ні твоя слова! Такі, де була б ясна думка і живі образи.

Поруч — вірш А. Розенвасера «Воспоминания». Тема хвилююча і цікава — про юність, початок трудового шляху. Але ж вірш: холодний. Жодного художнього образу, соковитого слова. «Скільки в нас педагоги вложили терпенья — технологию знают наизусть» — ось так «тепло» говорить автор про своїх учителів; окрім усього, сама фраза побудована неграмотно. І далі:

Я к дирекции школы сейчас Может поздно, но это не грех, обращаюсь,

И от имени группы своей объявляю —

Благодарность примите от всех. Справа не в тому, пізно чи рано звертається А. Розенвасер до «дирекции школы». Річ в тому, що

НАМ ПИШУТЬ

ДЯКУЄМО

Нещодавно в нашу школу завітав студент 5 курсу мовно-літературного факультету Василь Павлович Загорюлько, який виступив перед колективом учителів і учнями старших класів з лекцією на тему «Про загадкове» і «таємниче» в психології людини». Лектор цікаво розповів про властивість полхіжк людини, про гіпноз і летаргію, біологічний радіозв'язок і передачу думки на відстані, навів багато прикладів з цих питань.

В. Загорюлько завоював симпатії присутніх глибоким знанням матеріалу, умінням вільно, невимушено триматися перед аудиторією. Зустріч з студентом надовго залишиться в пам'яті тих, хто його слухав, і тому через вашу газету дозволяю висловити щире подяку В. П. Загорюльکو.

В. ЧИГИРИК,
директор Горенської середньої школи, Києво-Святошинського району.

і смішного. Виявляється, що вечір насипав зірок у кишені захопано-го, а той подає їх своїй подрузі; вона ж — мало не плаче, бо гаряче ж...

на шпальтах «Вітрил» знайшли притулок і вірші В. Якименка. Один із них, висловлюючись делікатно, належить до розряду любовної, точніше звірячої лірики. Згодиться, кіба не здібється волосся від таких рядків:

В пориваниях безумно-впертих Я ищу простого змісту: Та зуміла б мене роздерти, Ну, а ти мене можеш з'їсти.

Примують задумуватись, а дозволю сказати, вірші Володимира Лєти. Навіть розгублюєшся, що воно таке: дитячі спроби пера чи результат запалення мозку? Спочатку стоять крапки, а потім іде серія питань і відповідей:

Всі люди — вороги? Так.
Всі вороги — не друзі? Так... і т. д.

Хочеться запитати у творця: а молоко від корови Мачьки — ліф-фабрикат чи готове касторове масло? До речі, цей вірш стоїть під рубрикою «На конкурс». Слід певне, гадати: конкурс парадоксів. Такого ж татунку і поезійка «Море».

А командному складові «Вітрил» радимо не брати випадкових речей, свято дотримуватись морських традицій. І тоді ні міліни, ні рифи, ні айсберги не страшні.

В. о. бакенщика ЯН ВІЧКУР.

Біля інституту о 8 год. 55 хв. Мал. М. Гуменюка.

такі слова більше підходять до офіційного наказу чи заяви, тільки не до поезії.

А взагалі і О. Цукерман і А. Розенвасеру краще було замість віршів написати замітки на подібні теми. І місця зайняли б у газеті менше, і користі було б більше.

Редколегія ж стітнівки «Знання» — сила, на нашу думку, вимогливіше ставитися до відбору художніх творів.

А. ГУСАК,
В. ЧУХЛІБ,
В. ЯКИМЕНКО,
члени літстудії.

ОСІННІ СТАРТИ

Закінчився спортивний сезон з літніх видів спорту. Останні старти наших легкоатлетів, що відбулися нещодавно, показали, що наша команда знаходиться в хорошій спортивній формі.

У змаганнях на першість вузів Києва, які проходили на Центральному стадіоні, було встановлено ряд рекордів інституту. Великих успіхів на цих змаганнях досягла студентка 3 курсу мовно-літературного факультету Л. Івчина. Вона показала свої кращі результати з бігу на 80 метрів з перешкодами — 12,5 секунди, з стрибків у довжину — 4 метри 95 сантиметрів, з бігу на сто метрів — 12,6 секунди.

На осінніх стартах вдало виступила команда студентів перших курсів; вона і зарекомендувала себе гідною зміною нашим спортсменам із збірної команди, які закінчують інститут. Серед них — Л. Леонідова (мовно-літературний факультет), Р. Ковальський, Н. Немлюстива (педагогічний факультет) і ряд студентів фізико-математичного факультету.

В. ЯРОВИЙ, викладач.

Мова про мову

Інколи на транспарантах, вивісках і табличках читаємо: «Добро пожелувати!». Така фраза буде неправильна по-російськи й незрозуміла по-українськи. Слово «пожелувати» означає те саме, що й «пожаліти», а іменник «добро» — це майно, надбання, добре діло. Російське запрошення «Добро пожаловать!» буде по-українськи — «Ласкаво просимо! Гостинно просимо! Щасливо завітати!»

Редактор П. ХРОПКО.

Ректорат та громадські організації інституту глибоко сумують в зв'язку з передчасною смертю старшого викладача кафедри загальнотехнічних дисциплін

ГРИГОР'ЄВОІ
Марії Тимофіївни

і висловлюють щире співчуття родині покійної.